

УДК 373.014

**ЗНАЧЕННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ШКІЛ У СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ В
УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

Шандар А.М., аспірант

**ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима
Гетьмана»**

Оптимізація шкільних закладів освіти – це новий процес на ринку освітніх послуг (хоча у міжнародній площині – давно відома практика), що власне й актуалізує наше дослідження. У наукових публікаціях часто піднімається проблеми пов'язані зі створенням, функціонуванням, організацією опорних шкіл в Україні. Так, Беновська Л.Я. вважає, що опорна школа – це достойне рішення малокомплектних шкіл у сільській місцевості [1, с. 36]. Степаненко М.І., дослідивши закордонний досвід, запропонував «оптимальні шляхи ефективної реалізації ідеї укрупнення навчальних закладів» [2, с. 39]. Метою ж нашого дослідження є обґрунтування необхідності створення опорних шкіл із метою підвищення якості освітніх послуг у сільській місцевості.

Нагадаємо, у 2016 р. в якості «пілотного» проекту в Україні було відібрано 24 опорні школи по одній у кожній із областей, у тому числі 12 закладів у сільській місцевості [3]. З року в рік кількість опорних закладів непинно зростає. Відтак, у 2017–2018 н.р. порівняно із 2016–2017 н.р. їх кількість у сільській місцевості збільшилась на 133 і склала 185 закладів [4]. Зазначимо, областями-лідерами є Кіровоградська та Київська. Натомість у Донецькій, Миколаївській та Закарпатській областях немає опорних шкіл, до речі, в останній подібні заклади відсутні навіть у міських поселеннях.

Враховуючи те, що опорна школа – новий формат організації навчального закладу, нами було досліджено позитивні та негативні сторони для учнів, які в ній навчаються, а також зроблено припущення з приводу можливостей, які відкриваються перед учнями і загроз, з якими можна зіштовхнутися (табл. 1).

Таблиця 1 Значення створення опорних шкіл у сільській місцевості з точки зору забезпечення якості освітніх послуг

Всередині опорної школи	Позитивні сторони	Негативні сторони
	- надання якісних освітніх послуг (навчання, гуртки); - покращення матеріально-технічної бази; - створення умов для інклюзивного навчання; - надання послуг інших фахівців (психолог, лікар); - створення умов для конкуренції; - забезпечення харчуванням; - створення груп продовженого дня	- велике наповнення класів; - процес адаптації учнів до нового середовища; - неготовність старшого покоління до змін, що формує негативне ставлення дітей; - додаткові витрати часу на транспорт
Поза школою	Можливості	Виклики
	- розширення комунікаційних зв'язків; - збільшення ймовірності на участь у конкурсах, олімпіадах, змаганнях т.д.	- труднощі з підвезенням дітей; - нестабільність державної політики країни

Джерело: узагальнено автором

Ураховуючи масштабність і глибину впливу опорних шкіл, можна стверджувати, що їх ефективність функціонування прямо впливає на якість освітніх послуг, що в свою чергу є підставою включення показника «Кількість опорних закладів» до блоку «Освіта» інтегрального показника якості життя сільського населення.

Незаперечним є те, що освіта – основа розвитку людського потенціалу. Відтак, одним із ключових завдань закладів освіти є надання якісних освітніх послуг. Обґрунтувавши переваги створення опорних шкіл, вважаємо, що вони повинні мати місце у стратегічних програмах розвитку освіти. Проте, особливості опорних шкіл, їх організацію, результативність необхідно більш глибокого та всебічного досліджувати, оскільки вони функціонують в Україні протягом відносно короткого проміжку часу.

Інформаційні джерела:

1. Беновська Л.Я. Формування опорних шкіл в умовах реформування місцевого самоврядування // Економіка та управління національним господарством. – 2016. – Випуск 2 (118). – С. 32–37.

2. Степаненко М.І. Укрупнення шкіл у ХХІ століття в Україні: переваги і втрати // Педагогічні технології. Постметодика. – 2016. – №2 (125). – С. 35–40.

3. Уряд визначи вперелік з 24 опорних шкіл [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/reform/51130/> – Дата звернення: 29.10.2018.

4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Статистичний бюлетень «Загально освітні навчальні заклади України» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> – Дата звернення: 25.10.2018.